

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu nêu ở dưới:

HÀ NỘI HOA

(Nguyễn Văn Thọ) (*)

Trên thế gian này, là con người, đâu chẳng yêu hoa!

Nhưng Tết tới thì người Việt Nam mình cái sự yêu, chơi hoa nơi ngựa xe như nước áo quần như nêm, bao giờ chả rộn ràng hơn.

Hà Nội của tôi những năm xa lắc ấy, nếp chơi hoa đào và quất, vẫn để hai loài cây thả sức mà tung tăng đi đến từng nhà. Nhưng cũng tùy cảnh, tùy người, chọn cho mỗi ai, mỗi gian phòng vui Tết, thưởng hoa, đào to đào nhỏ, đào cắm hay đào cây, Hà Nội Tết Hoa vốn dĩ tùy cảnh tùy người?!

Nhà tôi cả thấy bốn lần chuyển nhà trên phố phường; bốn lần là bốn chỉ số phòng khách và phòng ăn hay phòng làm việc khác nhau, để rồi Tết ấy, xuân ấy, định kì đến hẹn, cha tôi tha thẩn ở chợ hoa mà im lặng chọn ra cho mình một dáng, vừa vặn nơi ông dùng hoa làm duyên cho xuân, vui Tết. Có năm hoa đào vươn ra, hai vòng ôm không xuể; đào cắm mà rục rở no mắt cả nhà. Lâu quá rồi! Còn lại, hơn ba chục năm trên gác xép của ông chỉ là một cành đào khiêm tốn tới có thể. Sự tàn lụi của thời gian, có thể hẹp đi về kích cỡ, nhưng không thu hẹp tấm lòng hoa với người và, người với hoa. Chắc thế nên hôm nào, tôi cứ khoe mãi câu thơ mỗ côi của Nguyễn Duy trước một cành đào thắm nhỏ cao vừa đúng bốn năm gang góc xép của ông: Hạnh phúc lớn vòng tay ôm không xuể. Tết mà! Lại năm ấy là đào mua ở hoa rong. Năm nay rét thế, mấy kẻ chợ bán hoa rong còn không? Có bán hoa được không?

Cha tôi thích tất cả các loài đào. Đào thắm ông thường dùng năm lẻ, khi mà ai nam giới sinh ở năm lẻ, đều bị hợp sao tinh chiếu vào làm âm (âm nam). Ông ví như xuân thêm lửa, xua cái khí lạnh, giữ xuân ấy thêm ấm thêm nồng. Nhưng có lẽ ông yêu nhất, thứ đào phai. Tâm hồn hoa sĩ của ông rung động nhiều hơn khi rước hoa từ chợ về. Đốt gốc, mang cái cát-tút 105 li, mua ở chợ trời Hà-le rồi bảo tôi đánh sạch: tự ông cẩn thận chèn cành đào đứng thẳng giữa ống đồng sáng chói. Xuân đầy nụ, chớm hoa khoe cái màu hồng tường phai mà chưa khi nào phai trước thời gian! ngấm đi con! Những giọt hoa đọng lại, lấp lánh con mưa ông phun bằng cái máy xịt tay vẫn dùng xịt nước hành bảo quản tranh Sơn dầu.

Đào phai loại cánh kép, phơn phớt trước Tết rồi qua Tết, sang xuân mỗi bông tàn, chậm chậm nhả buồng từng lớp cánh, dần dần rụng xuống sàn đá lạnh. Và, một hôm bất chợt he hé cái mầm quả xanh, để theo sau Tết, hình thành một trái Đào. Đào phai, từng bông nở chậm, khoe sắc ắm nồng cũng chậm chậm từng lớp, phai dần ở lớp cánh đầu tiên, chứ không nở bừng ra màu đỏ thắm khoảnh nhà, để mà tàn, ứa rụng chốc lát, tan nát cả xuống đất một lần. Sự sống của hoa đào phai cánh kép, làm ông gật gù bảo, cái kiếp một bông hoa, một loài cây, dâng hiến cho đời từng lớp, từng lớp, cả màu lẫn cánh... để cuối cùng hiện ra mầm sống mới, tựa hệt như vòng luân hồi của kiếp con người.

(...)

Nước Đức, giáp Tết Mậu Tí

(Hà Nội hoa - Nguyễn Văn Thọ, in trong 36 tạp văn, tùy bút Hà Nội, Quốc Văn (Tuyển chọn), NXB Thanh niên, 2010, tr.248 đến 252.)

* Nguyễn Văn Thọ sinh năm 1948, quê thôn Đà, xã Quỳnh Khê, huyện Quỳnh Côi, tỉnh Thái Bình, hiện đang sống tại làng Ngọc Hà, quận Ba Đình, thành phố Hà Nội, là một nhà văn, hội viên Hội Nhà văn Việt Nam. Năm 1988 sang Cộng hòa Dân chủ Đức làm Đội trưởng lao động và ở lại CHLB Đức sau khi nước Đức thống nhất. Năm 2014, về định cư hẳn tại Hà Nội. Nguyễn Văn Thọ là một cây bút vạm vỡ, tài hoa. Dù viết về đề tài nào, Nguyễn Văn Thọ cũng tạo được ấn tượng. Ông viết nhiều thể loại, song thành công nhất với truyện ngắn.

Thực hiện yêu cầu:

Câu 1. Viết “Hà Nội hoa”, tác giả đã cho ta thấy thú chơi nào của người Hà Nội trong dịp tết?

Câu 2. Văn bản “Hà Nội hoa” được viết theo thể loại nào?

Câu 3. Tác giả đã thể hiện tình cảm gì với thú chơi ngày tết của người Hà Nội?

Câu 4: Theo nhân vật tôi, người cha thích nhất là *thứ đào phai*, vì sao?

Câu 5. Thú chơi hoa tết có tồn tại ở địa phương của em không? Thông điệp nào ý nghĩa nhất với em qua đoạn văn bản trên?

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1: Viết đoạn văn (khoảng 150 chữ) nêu cảm nhận của em về thú chơi hoa ngày Tết của người Hà Nội trong đoạn ngữ liệu ở phần Đọc hiểu.

Câu 2: Viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) trình bày suy nghĩ của em về tầm quan trọng của việc gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống của người Việt trong xã hội hiện nay.

---HẾT---

SỞ GD & ĐT BÌNH DƯƠNG
TRƯỜNG THPT DĨ AN

KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I
NĂM HỌC 2024 - 2025

Môn: Ngữ văn - Lớp 11

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian phát đề

HƯỚNG DẪN CHẤM

A. Hướng dẫn chung

- Giám khảo cần nắm vững yêu cầu của **Hướng dẫn chấm** để đánh giá tổng quát bài làm của thí sinh, tránh cách chấm đếm ý cho điểm.
- Do đặc trưng của bộ môn Ngữ Văn nên giám khảo cần chủ động, linh hoạt trong việc vận dụng đáp án và thang điểm; khuyến khích những bài viết có cảm xúc, sáng tạo.
- Việc chi tiết hóa điểm số của các ý (nếu có) phải đảm bảo không sai lệch với tổng điểm của mỗi ý và được thống nhất trong Tổ bộ môn của trường.
- Sau khi cộng điểm toàn bài, làm tròn đến theo quy định hiện hành.

B. Đáp án

Phần	Câu	Nội dung	Điểm	
I		ĐỌC HIỂU	4.0	
	1	Viết “Hà Nội hoa”, tác giả đã cho ta thấy thú chơi hoa của người Hà Nội trong dịp tết. Hướng dẫn chấm: - HS trả lời tương đương như đáp án: 0,5 điểm - HS trả lời có nội dung tương đương như đáp án nhưng diễn đạt chưa tốt, chưa thuyết phục: từ 0,25 điểm - HS không trả lời được hoặc trả lời sai: 0 điểm	0.5	
	2	Thể loại Tuỳ bút Hướng dẫn chấm: - HS trả lời như đáp án: 0,5 điểm - HS không trả lời được hoặc trả lời sai: 0 điểm	0.5	
	3	Qua văn bản, tác giả đã thể hiện sự trân trọng, niềm tự hào về nét đẹp văn hoá truyền thống của người Hà Nội nói riêng và người Việt Nam nói chung. Hướng dẫn chấm: - HS trả lời tương đồng như đáp án: 1,0 điểm - HS trả lời có nội dung tương đương như đáp án nhưng diễn đạt chưa tốt, chưa thuyết phục: trừ 0,5 điểm - HS không trả lời được hoặc trả lời sai: 0 điểm	1.0	

	4	Loài hoa người cha thích nhất là <i>thứ đào phai</i>, vì cách đào phai dâng hiến cho đời đó là từng bông nở chậm, chậm chậm khoe sắc, phai dần từng lớp từng lớp cả màu lẫn cánh, chậm chậm nhả bông để cuối cùng hiện ra mầm sống mới. Nó tựa như vòng luân hồi của kiếp con người. Hướng dẫn chấm: - HS trả lời tương đồng như đáp án: 1,0 điểm - HS trả lời có nội dung tương đương như đáp án nhưng diễn đạt chưa tốt, chưa thuyết phục: từ 0,5 điểm - HS không trả lời được hoặc trả lời sai: 0 điểm	1.0	
	5	HS có thể trả lời theo thực tế địa phương và nêu thông điệp nhận được: nét đẹp văn hóa, nhắc nhở gìn giữ giá trị truyền thống ... Hướng dẫn chấm - Học sinh làm như đáp án (chấp nhận các cách diễn đạt khác nhau); 1,0 điểm - Học sinh nêu thông điệp nhưng chưa rõ ràng: 0,5 điểm - HS không trả lời được hoặc trả lời sai: 0 điểm	1.0	
II		VIẾT	6.0	
	1	Viết đoạn văn (khoảng 150 chữ) nêu cảm nhận của em về thú chơi hoa ngày Tết của người Hà Nội trong đoạn ngữ liệu ở phần Đọc hiểu.	2.0	
		a. Xác định được yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn. Bảo đảm yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 150 chữ) của đoạn văn. Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, phối hợp, móc xích hoặc song hành hoặc tổng phân hợp.	0.25	
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận Cảm nhận về thú chơi hoa ngày Tết của người Hà Nội	0.25	
		c. Viết đoạn văn bảo đảm các yêu cầu Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp, kết hợp chặt chẽ lí lẽ và dẫn chứng trên cơ sở bảo đảm những nội dung sau:	1.0	

	- Ai ai cũng yêu và thích chơi hoa, nhất là dịp Tết, ở nơi phố thị thì thú chơi hoa càng nhộn nhịp. Dù thế, mỗi người, mỗi nhà lại có cách chơi riêng. - Người yêu hoa, chơi hoa không chỉ vì vẻ đẹp của hoa mà còn vì một ý nghĩa riêng của mỗi loại hoa.- là một nét đẹp .		
	d. Diễn đạt Bảo đảm chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết câu	0.25	
	đ. Sáng tạo Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.	0.25	
2	Viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) trình bày suy nghĩ của em về tầm quan trọng của việc gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống của người Việt trong xã hội hiện nay.	4.0	
	a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Bảo đảm bố cục và dung lượng của bài văn nghị luận. Bảo đảm yêu cầu về bố cục và dung lượng (khoảng 500 chữ) của bài văn.	0.25	
	b. Xác định đúng vấn đề nghị luận Ý kiến của bản thân về tầm quan trọng của việc gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống trong xã hội hiện đại	0.5	
	c.Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn lí lẽ và dẫn chứng; trình bày được hệ thống ý phù hợp theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận. Có thể triển khai theo hướng: 1.Mở bài Nêu vấn đề cần bàn luận: -Tầm quan trọng của việc gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của người Việt trong cuộc sống hiện đại. - Quan điểm của em về vấn đề bàn luận 1. Thân bài: *Giải thích khái niệm:	2.5	

	- Văn hóa truyền thống là những giá trị tinh thần, tập tục, lễ hội, phong tục, tín ngưỡng, nghệ thuật, ngôn ngữ và lối sống được truyền từ đời này sang đời khác. *Bàn luận: - Tầm quan trọng của việc gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống: + Gìn giữ bản sắc dân tộc: Văn hóa truyền thống là linh hồn, bản sắc riêng của dân tộc Việt Nam. Nếu mất đi các giá trị này, chúng ta sẽ mất đi một phần lớn của lịch sử, văn hóa và nguồn cội. + Giáo dục đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ: Các giá trị văn hóa như lòng hiếu thảo, tôn trọng người lớn tuổi, tính cộng đồng... giúp xây dựng nhân cách tốt cho thế hệ trẻ, là nền tảng đạo đức quan trọng. + Khơi dậy lòng tự hào dân tộc: Khi biết và hiểu về văn hóa truyền thống, mỗi người sẽ thêm yêu quý, trân trọng đất nước mình, góp phần lan tỏa giá trị tốt đẹp này đến mọi nơi. + Thúc đẩy phát triển du lịch và kinh tế: Những nét văn hóa độc đáo, lễ hội, ẩm thực đặc sắc... là nguồn tài nguyên vô giá giúp thu hút khách du lịch quốc tế, từ đó phát triển kinh tế địa phương và quốc gia. *Mở rộng vấn đề, trao đổi với quan điểm trái chiều hoặc ý kiến khác. Kết bài: - Khẳng định lại tầm quan trọng của vấn đề: Việc gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống không chỉ là trách nhiệm của từng cá nhân, gia đình mà còn là của cả cộng đồng, xã hội. - Kêu gọi hành động: Mỗi người Việt hãy trân trọng, tự hào và nỗ lực bảo tồn, phát huy những giá trị văn hóa truyền thống để văn hóa dân tộc mãi mãi trường tồn, phong phú.	
--	--	--

		Lưu ý: Thí sinh có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.		
		<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.	0.25	
		<i>đ. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0.5	
Tổng điểm			10.0	

Lưu ý chung:

- 1. Đây là đáp án mở, thang điểm không quy định chi tiết đối với từng ý nhỏ, chỉ nêu mức điểm của các phần nội dung lớn nhất thiết phải có.*
- 2. Chỉ cho điểm tối đa theo thang điểm với những bài viết đáp ứng đầy đủ những yêu cầu đã nêu ở mỗi câu, đồng thời phải được triển khai chặt chẽ, diễn đạt lưu loát, có cảm xúc.*
- 3. Khuyến khích những bài viết có sáng tạo. Chấp nhận bài viết không giống đáp án, có những ý ngoài đáp án, nhưng phải có căn cứ xác đáng và lí lẽ thuyết phục.*
- 4. Không cho điểm cao đối với những bài chỉ nêu chung chung, sáo rỗng.*